

Consultatiereactie NDP Nieuwsmedia

Besluit verduidelijking beoordeling arbeidsrelaties

NDP Nieuwsmedia, de brancheorganisatie voor nieuwsbedrijven, heeft met belangstelling kennisgenomen van het 'Besluit verduidelijking beoordeling arbeidsrelaties' en maakt graag gebruik van de mogelijkheid om op de consultatie te reageren. Tot een nadere toelichting is NDP Nieuwsmedia vanzelfsprekend bereid.

Hoewel NDP Nieuwsmedia de inzet van het kabinet onderschrijft om meer duidelijkheid te creëren voor werkenden, werkgevers en opdrachtgevers over de kwalificatie van arbeidsrelaties, is zij van mening dat het wetsvoorstel Vbar en dit bijbehorende besluit in de praktijk leiden tot een beperktere beoordeling dan de huidige holistische benadering. NDP Nieuwsmedia licht dit hieronder nader toe.

In deze consultatiereactie vraagt NDP Nieuwsmedia aandacht voor de volgende punten:

1. Het voorgestelde toetsingskader: een beperktere beoordeling dan de holistische benadering
2. De toelichting bij de indicaties: uitleg sluit niet altijd aan bij praktijk

1. Het voorgestelde toetsingskader: een beperktere beoordeling dan de holistische benadering

Het voorgestelde toetsingskader introduceert een vaste volgorde in de weging en een limitatieve lijst van indicaties. Daarmee vormt het een duidelijke beperking ten opzichte van de bestaande toetsing, waarin juist alle relevante omstandigheden in samenhang kunnen worden beoordeeld. De holistische benadering maakt maatwerk mogelijk en doet zo recht aan de specifieke situatie.

Ook de Nota van Toelichting wijst er terecht op dat volgens Europese jurisprudentie de arbeidsrelatie steeds per geval moet worden beoordeeld, aan de hand van alle elementen en omstandigheden die de verhouding tussen de partijen kenmerken. Dat pleit volgens NDP Nieuwsmedia juist vóór behoud van de holistische benadering.

Het kabinet kiest echter voor een toetsingskader met in beginsel limitatieve opsommingen van indicaties, die bovendien als allesomvattend zijn bedoeld. Alleen via een zogenoemd 'ventiel' (artikel 3 van het besluit) kan rekening worden gehouden met onvoorziene omstandigheden die buiten de lijst vallen, bijvoorbeeld als gevolg van toekomstige technologische ontwikkelingen. Daarmee zou het ventiel volgens de Nota van Toelichting in de huidige situatie niet van toepassing kunnen zijn.

NDP Nieuwsmedia is daarom van mening dat de voorgestelde systematiek, een limitatieve lijst met een ventiel voor onzekere toekomstige gevallen, minder ruimte laat voor een zorgvuldige beoordeling dan de bestaande holistische benadering. Relevante elementen moeten altijd meegewogen kunnen worden. De gekozen structuur draagt zo niet bij aan de beoogde verduidelijking.

Daarnaast merkt NDP Nieuwsmedia op dat het wetsvoorstel weliswaar beoogt bestaande jurisprudentie te codificeren, maar zich daarbij slechts baseert op twaalf uitspraken, waarvan elf afkomstig zijn van rechtbanken (kantonrechters). Deze smalle basis brengt het risico met zich mee dat de rechtspraak onvoldoende en onevenwichtig wordt verwerkt in het wetsvoorstel en het besluit. In dit licht vraagt NDP Nieuwsmedia zich af waarom recente uitspraken over de kwalificatie van arbeidsrelaties, gedaan ná 29 oktober 2024, niet zijn meegenomen in het jurisprudentie-onderzoek.¹

NDP Nieuwsmedia pleit daarom niet voor invoering van het wetsvoorstel Vbar en dit besluit, maar voor meer inzet op duidelijke voorlichting aan werkenden en werkgevers. Daarmee kan ook onder de huidige wetgeving en jurisprudentie de arbeidsrelatie worden beoordeeld. Daarnaast kan een stabiele vorm van vooroverleg met de Belastingdienst, zoals eerder via modelovereenkomsten en rulings, bijdragen aan de gewenste duidelijkheid.

2. De toelichting bij de indicaties: uitleg sluit niet altijd aan bij praktijk

Naast het voorgestelde toetsingskader roept ook de toelichting bij de afzonderlijke indicaties vragen op. NDP Nieuwsmedia merkt op dat het wetsvoorstel Vbar en het bijbehorende besluit nieuwe begrippen introduceren, die in de praktijk juist tot grotere onzekerheid kunnen leiden over de kwalificatie van de arbeidsrelatie. Het gebruik van abstracte termen, zoals de eis dat een zelfstandige “eindverantwoordelijk” moet zijn, roept vragen op omdat onduidelijk blijft wat hiermee in juridische zin precies wordt bedoeld. Daarbij is van belang dat de Hoge Raad recent enkele richtinggevende uitspraken heeft gedaan. Deze ontwikkelingen bevestigen volgens NDP Nieuwsmedia dat de praktijk gebaat is bij het toepassen en verder uitwerken van bestaande jurisprudentie, in plaats van dat er nieuwe begrippen en beoordelingskaders in de wet worden geïntroduceerd.

Vrije vervanging: ook relevant zonder commerciële aanwending

In de Nota van toelichting valt te lezen dat het element ‘vrije vervanging’ is ondergebracht bij werken voor eigen rekening en risico. Op blz. 25-26 staat: *‘Wanneer de werkende zich, zonder voorafgaande toestemming, kan laten vervangen, is dit een indicatie dat de werkende voor eigen rekening en risico werkt. Dit is het geval wanneer de vormgeving van de arbeidsrelatie en bedrijfsvoering het mogelijk maakt dat de werkende zich, zonder overleg met de werkgevende, laat vervangen en dat dit een reële mogelijkheid is die commercieel aangewend kan worden. Alleen als de vrije vervangingsmogelijkheid ook commercieel benut kan worden door de werkende, zegt dat iets over het ondernemerschap van de werkende in die arbeidsrelatie. Het gaat daarbij niet om de situatie waarbij een werkende zich incidenteel laat vervangen. Bij het commercieel benutten van de vrije vervanging kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de pakketbezorger die de bezorging van een postcodegebied als opdracht aanneemt, en anderen inzet om de klus te klaren.’*

¹ Niet-uitputtende lijst van uitspraken over de kwalificatie van de arbeidsrelatie die geen onderdeel zijn van het jurisprudentie-onderzoek in dit besluit: Rb. Rotterdam 20 december 2024, Rb. Rotterdam 15 januari 2025, Rb. Midden-Nederland 26 februari 2025, Rb. Oost-Brabant 3 maart 2025, Rb. Noord-Holland 13 maart 2025, HR 11 april 2025, Hof Den Bosch 17 april 2025, Rb. Gelderland 27 mei 2025, Rb. Den Haag 10 juni 2025 en Rb. Den Haag 26 juni 2025.

Binnen de nieuwssector wordt ook gewerkt met opdrachtnemers die zich regelmatig laten vervangen, zoals krantenbezorgers die werken op basis van overeenkomst van opdracht. Voor deze groep werkenden is vrije vervanging een relevante indicatie van autonomie in de uitvoering van de werkzaamheden.

In de Vbar wordt momenteel voorgesteld dat de vervangingsmogelijkheid alleen een indicatie is als deze commercieel benut wordt. Die beperking acht NDP Nieuwsmedia onterecht, omdat vrije vervanging op zichzelf al aangeeft dat de werkende zelf bepaalt wanneer en hoe hij of zij werkt, wat een kenmerk is van zelfstandigheid. Zo kan een student als krantenbezorger er bijvoorbeeld zelf voor kiezen zich tijdens tentamenweken door iemand anders te laten vervangen.

NDP Nieuwsmedia vindt daarom dat het kabinet, waar passend, moet meewegen in hoeverre de werkende binnen de arbeidsrelatie zelfstandig kan besluiten om zich laten te vervangen. Die motivering is breder dan alleen commerciële benutting.

Ook de jurisprudentie ondersteunt dit bredere perspectief. In het Deliveroo-arrest stelt de Hoge Raad nadrukkelijk dat de neergelegde vrijheid om zich te laten vervangen moet worden gezien in het licht van alle omstandigheden van het geval. Volgens NDP Nieuwsmedia moet het kabinet daarom rekening houden met de zelfstandigheid die vrije vervanging op zichzelf kan uitdrukken, en niet slechts met de commerciële benutting daarvan.

Extern ondernemerschap: beperkte uitleg doet geen recht aan ondernemerschap

NDP Nieuwsmedia is positief dat het kabinet het wetsvoorstel Vbar naar aanleiding van het Uber-arrest zodanig heeft aangepast dat de indicatie 'extern ondernemerschap' meteen onderdeel is van de weging. Daarmee wordt erkend dat ook de bredere ondernemerschapskennmerken van de werkende relevant zijn voor de beoordeling van de arbeidsrelatie.

Toch ziet NDP Nieuwsmedia een flinke beperking in de manier waarop extern ondernemerschap wordt uitgelegd. In de Nota van Toelichting staat namelijk dat het ondernemerschap van de werkende alleen meetelt als dit betrekking heeft op werkzaamheden die vergelijkbaar zijn met de werkzaamheden die worden verricht in de arbeidsrelatie die wordt beoordeeld. Indien het zelfstandig ondernemerschap op duidelijk andere werkzaamheden ziet dan waarvoor de werkende in de specifieke arbeidsrelatie wordt ingehuurd, dan legt het extern ondernemerschap geen gewicht in de schaal. Dit is volgens het kabinet omwille van de praktische toepasbaarheid van deze indicatie. Het is daarom van belang dat er wel enig verband is met de verhouding tussen de twee contractspartijen.

NDP Nieuwsmedia ziet in deze uitleg een beperking van het begrip extern ondernemerschap en de wijze waarop dat getoetst moet worden. De uitleg dat er enig verband moet zijn met de verhouding tussen de twee contractspartijen doet volgens NDP Nieuwsmedia geen recht aan het externe karakter van ondernemerschapskennmerken van de persoon in kwestie. Ondernemerschap blijkt juist uit de wijze waarop iemand zich in het economisch verkeer

presenteert, ongeacht het soort werkzaamheden. Niet voor niks zijn de criteria onder extern ondernemerschap neutraal en niet toegespitst op de specifieke werkzaamheden die voor een arbeidsrelatie getoetst worden. Bij extern ondernemerschap lijkt het NDP Nieuwsmedia van belang dat gezien wordt of de werkende zich daadwerkelijk als ondernemer in het economisch verkeer presenteert. Met wat voor soort werkzaamheden dat is, is daarbij niet van belang. De beperking dat er enig verband moet zijn met de verhouding tussen twee contractspartijen perkt daarom de invloed van ondernemerschap op de weging in en doet geen recht aan het externe karakter hiervan.

Dit sluit bijvoorbeeld niet aan bij de praktijk van freelance journalisten. Naast het schrijven van artikelen verrichten zij vanwege hun expertise ook andere type opdrachten, zoals het geven van lezingen, het modereren van bijeenkomsten of het verzorgen van trainingen. Dit zijn duidelijke kenmerken van ondernemerschap, maar deze worden niet meegewogen wanneer extern ondernemerschap uitsluitend wordt getoetst aan soortgelijke werkzaamheden binnen dezelfde arbeidsrelatie. Een dergelijke beperkte benadering doet daarom geen recht aan de werkelijkheid van het journalistieke ondernemerschap. Hetzelfde geldt voor andere opdrachtnemers. Het hebben van andere inkomstenbronnen is een aanwijzing voor het ontbreken van een gezagsverhouding.

Ook wordt niet nader onderbouwd waarom vanwege praktische toepasbaarheid hiervoor gekozen is. Wat NDP Nieuwsmedia betreft, is praktische toepasbaarheid geen valide reden om zo'n beperking van het begrip extern ondernemerschap toe te passen.

Tot slot is deze uitleg volgens NDP Nieuwsmedia in strijd met de aangenomen motie [Podt c.s.](#) waarin is uitgesproken dat ondernemerschap juist zo zwaar mogelijk moet meewegen en dat de persoonlijke kenmerken van de ondernemer nadrukkelijk onderdeel moeten zijn van de beoordeling.

Organisatorisch kader: gebruik voorzieningen niet per definitie indicatie van gezag

In de Nota van Toelichting wordt bij de indicatie 'werkzaamheden binnen het organisatorisch kader' gesteld dat het gebruik van door de werkgevende beschikbaar gestelde voorzieningen, zoals bedrijfsmiddelen of hulpmiddelen, kan bijdragen aan de conclusie dat sprake is van werken binnen het organisatorisch kader van de organisatie.

NDP Nieuwsmedia plaatst hierbij de kanttekening dat door de opdrachtgever beschikbaar gestelde voorzieningen in de journalistiek in bepaalde gevallen noodzakelijk zijn vanwege organisatorische, technische of veiligheidsoverwegingen, zoals bij het uitwisselen van grote audiovisuele bestanden of het gebruik van een studio. Daarbij komt dat de journalistieke sector in toenemende mate te maken heeft met veiligheidskwesties, waaronder hack- en cyberaanvallen op nieuwsmedia. Het gebruik van door de opdrachtgever beveiligde systemen en infrastructuur is in dat licht vaak onmisbaar. Bij dit soort opdrachten kan van de freelancer redelijkerwijs niet verwacht worden zelf te beschikken over deze specifieke voorzieningen. Het

beschikbaar stellen van deze middelen zegt in dergelijke gevallen niets over de zelfstandigheid van de freelancer in kwestie.

Tot slot

NDP Nieuwsmedia waardeert de inspanningen van het kabinet om meer duidelijkheid te scheppen over de kwalificatie van arbeidsrelaties. In de huidige vorm dragen het wetsvoorstel en het besluit daar echter onvoldoende aan bij en sluiten ze niet goed aan bij de praktijk.

NDP Nieuwsmedia pleit daarom voor behoud van de huidige holistische benadering, betere voorlichting aan werkenden en werkgevers en een stabiel systeem van vooroverleg met de Belastingdienst.

NDP Nieuwsmedia is desgewenst vanzelfsprekend bereid om deze reactie nader toe te lichten en hierover in gesprek te gaan.

Voor meer informatie:

Julian van Roermund, adviseur public affairs NDP Nieuwsmedia,

j.vanroermund@ndpnieuwsmedia.nl